

สารบัญ

วิเคราะห์ข้อสอบ PAT 5	9
-----------------------	---

ส่วนที่ 1	สรุปเนื้อหาที่ออกสอบบ่อย	11
-----------	--------------------------	----

บทที่ 1	ความรู้เกี่ยวกับกระทรวงศึกษาธิการและ	12
---------	--------------------------------------	----

พัฒนาการของการศึกษาไทย

บทที่ 2	พัฒนาการการผลิตครูในประเทศไทย	23
---------	-------------------------------	----

บทที่ 3	อธิบายความพระราชบัญญัติการศึกษา	26
---------	---------------------------------	----

แห่งชาติ พ.ศ. 2542

บทที่ 4	ครูสภากับหน้าที่ในด้านการศึกษา	50
---------	--------------------------------	----

บทที่ 5	ประเด็นร่วมสมัยทางการศึกษา	54
---------	----------------------------	----

ส่วนที่ 2	แบบฝึกหัด + เฉลย	65
-----------	------------------	----

•	แบบฝึกหัดความรู้เบื้องต้นด้านครุศึกษา	66
---	---------------------------------------	----

•	แบบฝึกหัดความรู้รอบตัวสำหรับสอบครู	78
---	------------------------------------	----

•	แบบฝึกหัดสำนวนไทย/การเรียงลำดับข้อความ/ อุปมาอุปไมยภาษา	88
---	--	----

•	แบบฝึกหัดการอ่านและวิเคราะห์ภาษา	99
---	----------------------------------	----

•	แบบฝึกหัดความรู้ทางคณิตศาสตร์	113
---	-------------------------------	-----

• แบบฝึกหัดอนุกรมรูปภาพ	123
- เฉลยแบบฝึกหัดความรู้เบื้องต้นด้านครุศึกษา	136
- เฉลยแบบฝึกหัดความรู้รอบตัวสำหรับสอบครู	149
- เฉลยแบบฝึกหัดสำนวนไทย/การเรียงลำดับ ข้อความ/อุปมาอุปไมยภาษา	173
- เฉลยแบบฝึกหัดการอ่านและวิเคราะห์ภาษา	184
- เฉลยแบบฝึกหัดความรู้ทางคณิตศาสตร์	196
- เฉลยแบบฝึกหัดอนุกรมรูปภาพ	214

ส่วนที่ 3	แนวข้อสอบเสมือนจริง	225
-----------	---------------------	-----

แนวข้อสอบชุดที่ 1	226
-------------------	-----

แนวข้อสอบชุดที่ 2	254
-------------------	-----

เฉลยพร้อมคำอธิบาย	283
-------------------	-----

เฉลยแนวข้อสอบชุดที่ 1	284
-----------------------	-----

เฉลยแนวข้อสอบชุดที่ 2	311
-----------------------	-----

เกริ่นนำ

วิเคราะห์ข้อสอบ PAT 5 ที่ออกสอบบ่อย

ข้อสอบ PAT 5 (ความถนัดทางวิชาชีพครู) เป็นข้อสอบแบบปรนัย (เลือกตอบ) 5 ตัวเลือก จำนวน 120 ข้อ ข้อละ 2.5 คะแนน คะแนนเต็ม 300 คะแนน (ตอบผิดไม่หักคะแนนนะครับ) น้องๆ จะมีเวลาทำทั้งหมด 3 ชั่วโมง เฉลี่ยข้อละ 1.5 นาที ซึ่งต้อง speed พอสสมควร เนื่องจากข้อสอบ PAT 5 เป็นข้อสอบที่มีเนื้อหาหลากหลายมาก ดังนั้น ทรึคง่ายๆ ในการทำข้อสอบวิชานี้ คือ เมื่อน้องๆ ได้ข้อสอบมาแล้วให้รีบเปิดและ scan ข้อสอบไว้ๆ แล้วเลือกทำ part ที่เราคิดว่าถนัดหรือชอบมากที่สุดก่อน เพราะเราจะเสียเวลาน้อยที่สุด และถ้ามีเวลาเหลือ ค่อยมาเริ่มทำ part ที่ไม่ชอบหรือไม่ถนัด เพราะหากหมดเวลาแล้วยังไม่ได้ทำ part ที่ตัวเองถนัด จะทำให้น้องๆ เสียคะแนนไปแบบเปล่าๆ เพราะต้องรีบฝนคำตอบหรือเดามั่ว ดังนั้น การบริหารเวลาในการทำข้อสอบ PAT 5 จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะจากประสบการณ์ที่พี่สอนวิชานี้มาหลายปี พี่พบว่าน้องๆ ส่วนใหญ่จะทำข้อสอบวิชานี้ไม่ค่อยทัน เนื่องจากหมดเวลาไปกับ part ที่ตัวเองไม่ถนัดและจะไปเรื่อยๆ แบบข้อต่อข้อ โดยไม่วางแผนการทำข้อสอบ ดังนั้น วางแผนก่อนลงมือทำ มีชัยไปกว่าครึ่งนะครับ

ด้วยความที่เนื้อหาของข้อสอบวิชานี้ค่อนข้างกว้าง พี่จึงได้วิเคราะห์ข้อสอบเก่าย้อนหลัง และสรุปได้ว่า PAT 5 มีแนวข้อสอบหลักอยู่ทั้งหมด 4 แนว ซึ่งพบได้ในทุกรอบของการสอบ PAT 5 และแต่ละรอบออกจำนวนข้อไม่เท่ากัน บางรอบออกถึง 30 ข้อ แต่บางรอบกลับไม่ออกเลยแม้แต่ข้อเดียว ซึ่งแนวข้อสอบทั้ง 4 แนว ประกอบด้วย

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษาและวิชาชีพครู

part นี้ถือเป็นหัวใจของการสอบ PAT 5 เลยครับ ข้อสอบไล่ออกตั้งแต่กฎหมายการศึกษา โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ น้องๆ จะต้องทำความเข้าใจกฎหมายฉบับนี้ให้ละเอียด เพราะข้อสอบจะออกมาตราไหนมาก็ได้ และที่สำคัญตัวเลือกในข้อคำถามแทบจะคัดลอกวลีในกฎหมายมาแบบคำต่อคำเลยครับ โดยเฉพาะเรื่องจรรยาบรรณและใบประกอบวิชาชีพครูที่มักจะถูกหยิบใช้ในข้อสอบ และยังมีประเด็นร่วมสมัยทางการศึกษา เช่น หลักสูตรแกนกลาง การปฏิรูปการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเด็กๆ จะต้องอัปเดตข่าวสารและประเด็นร่วมสมัยทางการศึกษาในรอบปีที่ตนเองจะสอบด้วยนะครับ

นอกจากนี้ยังมีข้อคำถามจำพวกสถานการณ์จำลองในห้องเรียน หรือสถานการณ์ระหว่างครูกับเพื่อนครู ผู้บริหาร และผู้ปกครองด้วยครับ ซึ่งเรื่องนี้ไม่ยาก เพราะมักเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียน แอบกระซิบว่า เวลาตอบข้อสอบเรื่องนี้อย่าตอบแง่ลบจนเกินไป อย่าตอบคำพูดที่เป็นการประจานเด็กหรือคำพูดที่ใส่ร้ายจาประชดประชันนะครับ ไม่งั้น 0 แน่นอน

2. ความรู้รอบตัวและเหตุการณ์ปัจจุบัน

part นี้อาร์มณิศ์คล้ายข้อสอบวิชาสังคมศึกษา คือ น้องๆ ต้องมีความรู้รอบตัวอยู่บ้าง ซึ่งมีทั้งความรู้รอบตัวที่เป็นเรื่องค่อนข้างตายตัว เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ อาเซียนศึกษา หน่วยงานระหว่างประเทศต่างๆ วันสำคัญต่างๆ ของโลก และความรู้ที่เป็นเหตุการณ์ปัจจุบันในรอบปีนี้น้องๆ ต้องสอบ เช่น บุคคลสำคัญของโลกโดยองค์การ UNESCO ผู้รับรางวัลโนเบลในแต่ละปี การประชุมสำคัญต่างๆ ของโลก ซึ่งเป็นสิ่งที่น้องๆ จำเป็นต้องอ่านข่าวและอัปเดตคลังความรู้ของตนเองในรอบปีอย่างสม่ำเสมอ ข้อสอบใน part นี้ถือว่าเก็งยากที่สุด เพราะผู้ออกข้อสอบจะออกเรื่องครอบคลุมจักรวาลอะไรก็ได้ ถือว่าเป็นความรู้รอบตัวทั้งสิ้น ดังนั้น น้องๆ คนไหนที่ชอบอ่านมาก ฟังมาก จะได้ประโยชน์มากใน part นี้

3. การอ่านและการคิดวิเคราะห์ การเรียงลำดับข้อความ สำนวนไทยและอุปมาอุปไมยทางภาษา

part นี้อาร์มณิศ์คล้ายข้อสอบวิชาภาษาไทยหน่อยๆ คือ มีบทสนทนา บทความสั้น จนไปถึงบทความยาว ซึ่งส่วนใหญ่ก็มักจะถามสาระสำคัญของเรื่อง แต่ก็มีบางบทความที่อ่านจนจบแล้วพบว่าสิ่งที่ถามไม่ได้เกี่ยวกับบทความเลยก็มี ดังนั้น ทริคง่ายๆ ของพี่คือ อ่านโจทย์ก่อนครีบทว่าโจทย์ถามอะไร แล้วค่อยกลับไปตามอ่านบทความ เจอข้อความที่โจทย์ถามอย่าลืมหัดขีดเส้นใต้ไว้ว่าตรงนั้นคือสิ่งที่โจทย์ต้องการ น้องๆ จะประหยัดเวลาในการอ่านมาก เพราะจะทำให้ไม่ต้องอ่านบทความหลายรอบ นอกจากนี้ยังมีการอ่านเชิงคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นการอ่านที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสถานการณ์ตามที่โจทย์กำหนด

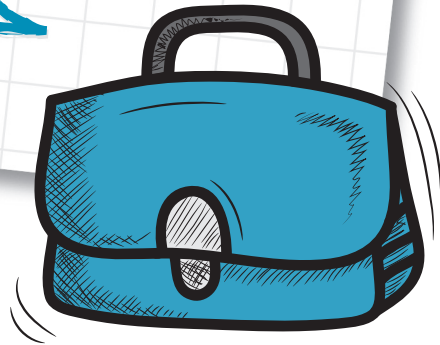
นอกจากการอ่านแล้ว ใน part นี้ยังรวมถึงการเรียงลำดับข้อความให้สัมพันธ์เป็นเรื่องเดียวกัน ทริคง่ายๆ สำหรับเรื่องนี้ คือ ไม่ควรนำคำเชื่อมมาขึ้นต้นประโยค และยังมีทางเลือกใช้สำนวนไทยให้เหมาะสมกับบริบทและความหมาย รวมถึงอุปมาอุปไมยทางภาษาที่ต้องเทียบเคียงจากข้อมูลที่โจทย์ให้มาเพื่อให้การอุปมาอุปไมยสอดคล้องกัน

4. ความรู้ทางคณิตศาสตร์และมิติสัมพันธ์

part นี้คนชอบจะชอบมาก คนไม่ชอบจะเกลียดและใช้เวลากับมันนานมากจนหมดเวลาแล้วยังทำข้อสอบได้ไม่ถึงครึ่งก็มี เพราะเป็นเรื่องคณิตศาสตร์พื้นฐาน ข้อสอบออกได้ตั้งแต่เรื่องง่ายๆ อย่างอนุกรมตัวเลขจนไปถึงการคำนวณที่ต้องใช้สูตรพื้นฐาน เช่น พื้นที่ ความจุ ห.ร.ม. ค.ร.น. แขนงผัด แขนงมูมิ ส่วนเรื่องมิติสัมพันธ์ คือ อนุกรมรูปภาพที่เน้นการหาความเชื่อมโยงของรูปภาพที่โจทย์ให้ซึ่งต้องสัมพันธ์กับคำตอบ เรื่องนี้พี่ชอบบอกเด็กที่สอนให้คิดว่าการกำลังเล่นเกม photo hunt จับผิดภาพ แล้วทุกอย่างจะง่ายขึ้น

ส่วนที่ 1

สรุปเนื้อหาที่ออกสอบบ่อย

บทที่ 1

ความรู้เกี่ยวกับกระทรวงศึกษาธิการ และพัฒนาการของการศึกษาไทย

ก่อนที่น้องๆ จะไปตะลุยข้อสอบ PAT 5 พี่อยากให้น้องๆ ทำความเข้าใจกับพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการและพื้นฐานของการศึกษาไทยก่อนนะครับ แอบกระซิบว่าคนออกข้อสอบชอบออกเรื่องนี้ด้วย โดยเฉพาะตัวอักษรย่อและหน้าที่ขององค์กรหลัก รับรองเจอในข้อสอบชัวร์ๆ

ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ

- เดิมชื่อ “กระทรวงธรรมการ”
- ตั้งขึ้นในวันที่ 1 เมษายน รัตนโกสินทรศก 111 ปีมะโรง ตรงกับพุทธศักราช 2435 ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5
- ในระยะแรกมีหน้าที่จัดการพระศาสนา การศึกษา การพยาบาลและพิพิธภัณฑ์
- มีกรมในสังกัด 5 กรม คือ กรมธรรมการกลาง กรมศึกษาธิการ กรมพยาบาล กรมพิพิธภัณฑ์ และกรมสังฆการี
- ชื่อของกระทรวงมีการเปลี่ยนไปมาหลายครั้ง ดังนี้

ช่วงปีพุทธศักราช	ชื่อกระทรวง
2435-2461	กระทรวงธรรมการ
2462-2468	กระทรวงศึกษาธิการ
2469-2483	กระทรวงธรรมการ
2484-ปัจจุบัน	กระทรวงศึกษาธิการ

- ที่ทำการกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน มีการย้ายหลายแห่งดังนี้
  - ในสมัยแรกเริ่มตั้งอยู่ที่ตึกกรมประตูปیمانไชยศรี ด้านตะวันออก (ปัจจุบันเป็นสำนักงานพระคลัง)
  - พ.ศ. 2441 ย้ายมาที่ตึกสุนันทาลัย ปากคลองตลาด (โรงเรียนราชินีในปัจจุบัน)
  - พ.ศ. 2448 ย้ายไปอยู่ที่ตึกสร้างใหม่ที่พระราชวังบวรสถานมงคล (โรงละครแห่งชาติในปัจจุบัน)
  - พ.ศ. 2452 ย้ายไปอยู่ที่บ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ ริมปากคลองโอ่งอ่าง (ปัจจุบันเป็นที่ทำการของกรมการข้าว)
  - พ.ศ. 2483 ย้ายมาอยู่ที่วังจันทรถเกษม ถนนราชดำเนินนอก จนถึงปัจจุบัน

ตราประจำกระทรวงศึกษาธิการ

ตราเสมาธรรมจักร

ปรากฏตามประกาศตราตำแหน่งเสนาบดี กระทรวงธรรมการ พ.ศ. 2456 ว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 โปรดให้สร้างขึ้น เป็นรูปวงกลม มีลายเสมาตั้งบนฐาน มีรูปพระธรรมจักร คือ ล้อรถอยู่กลางใบเสมา มีอักษรขอม พุ.ศ.นิ.ม หัวใจพระอรยัสัจจอยู่ที่ขอบเบื้องบนเสมา

หน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ

1. สำนักงานรัฐมนตรี

ทำหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของรัฐมนตรี และของกระทรวงในเชิงยุทธศาสตร์ การวิเคราะห์สถานการณ์ การเชื่อมโยงนโยบายของกระทรวงกับภาพรวมนโยบายของรัฐบาลระดับมหภาค การประสานนโยบายกับกระทรวงต่างๆ ตลอดจนการประสานงานกับฝ่ายข้าราชการประจำ เพื่อสนับสนุนรัฐมนตรีในการจัดทำนโยบาย เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของกระทรวงที่รัฐมนตรีต้องทำข้อตกลงการทำงานกับคณะกรรมการนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งการจัดทำรายงานต่อรัฐบาล รัฐสภา และสาธารณชน และเป็นแกนประสานเชื่อมโยงการดำเนินงานนโยบายรัฐบาลระหว่างกระทรวง

2. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เดิมเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการทั่วไป แต่ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 มีการปฏิรูประบบกระทรวงใหม่ จึงทำให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้รวมเอากิจการของกรมการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และกรมพลศึกษาบางส่วน เข้าไว้ด้วยกัน

หน่วยงานในสังกัดที่สำคัญ

- สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

3. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.)

จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2501 ในชื่อว่า สภาการศึกษาแห่งชาติ ทำหน้าที่เสนอนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬากับการศึกษาทุกระดับ เสนอนโยบายและแผนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการประเมินผลการจัดการศึกษา

4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

ทำหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหน่วยงานส่วนกลางประจำภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (จำนวน 183 เขตพื้นที่การศึกษา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (จำนวน 42 เขตพื้นที่การศึกษา)

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ประถมศึกษาปีที่ 1-6 (รายละเอียดเชิงลึกให้ไปอ่านในหัวข้ออธิบายความพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นะครับ)

5. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

เดิมชื่อว่า กรมอาชีวศึกษา ทำหน้าที่รับผิดชอบกำกับดูแลงานการศึกษาในด้านการอาชีวศึกษา

แต่เดิมการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาเอกชน สังกัดกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) แต่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ใช้มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ตั้งแต่วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ให้รวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน อยู่ภายใต้สังกัด สอศ.

ปัจจุบัน สอศ. มีสถานศึกษา 2 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มที่จัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คือ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยอื่นๆ
- 2) กลุ่มที่จัดการศึกษาถึงระดับปริญญาตรี คือ สถาบันการอาชีวศึกษาและสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร

6. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

ทำหน้าที่ในการดูแลและรับผิดชอบการศึกษาระดับอุดมศึกษา เดิมชื่อทบวงมหาวิทยาลัย ปัจจุบันดูแลสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง

สถาบันอุดมศึกษาของไทยในปัจจุบัน ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ

- 1) สถาบันอุดมศึกษารัฐ
- 2) สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ (มหาวิทยาลัยนอกระบบ)
- 3) สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

มหาวิทยาลัยนอกระบบเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการบริหารจัดการอิสระ แยกจากระบบราชการ แต่ยังคงได้รับเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐจัดสรรให้เป็นรายปี ปัจจุบันมี 26 แห่ง ประกอบด้วย

- 1) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- 2) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- 3) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- 4) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- 5) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- 6) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- 7) มหาวิทยาลัยมหิดล
- 8) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- 9) มหาวิทยาลัยบูรพา
- 10) มหาวิทยาลัยทักษิณ
- 11) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 12) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 13) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 14) มหาวิทยาลัยพะเยา
- 15) มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
- 16) สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา
- 17) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 18) มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- 19) มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
- 20) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 21) ราชวิทยาลัยจุฬารักษ์
- 22) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 23) มหาวิทยาลัยศิลปากร
- 24) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 25) มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- 26) สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย

รายพระนาม/รายนามเสนาบดีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจนถึงปัจจุบัน

เดิมตำแหน่งผู้ปกครองสูงสุดของกระทรวง เรียกว่า เสนาบดีกระทรวงธรรมการ ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ

รายนามพระนาม/รายนาม	ตำแหน่ง	ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง
1. เจ้าพระยาภาสกรวงศ์	เสนาบดี	พ.ศ. 2435-2445
2. เจ้าพระยาวชิรดวงศุภดิโกธ	เสนาบดี	พ.ศ. 2445-2454
3. เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี	เสนาบดี	พ.ศ. 2454-2458
4. เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี	เสนาบดี	พ.ศ. 2458-2469
5. พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร	เสนาบดี	พ.ศ. 2469-2475
6. เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2475-2476
7. พลเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2476-2477
8. พระสารสาสน์ประพันธ์	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2477-2478
9. พลเรือเอก สินธุ์ กมลนาวิน	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2478-2484
10. จอมพล แปลก พิบูลสงคราม	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2485
11. พลโท ประยูร ภมรมนตรี	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2485-2487

รายงานระนาม/รายงาน	ตำแหน่ง	ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง
12. นายทวี บุญยกตุ	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2487-2488
13. พระตรีธรรมาภรณ์	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2488-2489
14. นายเดือน บุญนาค	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2489-2490
15. พระยาศรภักย์พิพัฒน์ (เลื่อน ศรภักย์วานิช)	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2490-2491
16. หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2491
17. พลเอก มังกร พรหมโยธี	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2491-2492
18. พลโท สวัสดิ์ ส. สวัสดิ์เกียรติ	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2492-2494
19. นายเลียง ไชยกาล	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2494-2500
20. พลอากาศโท มูณี มหาสันทนะ เวชยันต์ รังสฤษดิ์	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2494-2500
21. หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2500-2512
22. นายสุกิจ นิมมานเหมินท์	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2512-2515
23. นายอภัย จันทวิมล	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2515-2517
24. นายเกรียง กীরติกร	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2517
25. นายก่อ สวัสดิ์พานิชย์	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2518, พ.ศ. 2522
26. นายนิพนธ์ ศศิธร	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2518
27. นายประชุม รัตนเพียร	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2518-2519
28. พลตรี ศิริ สิริโยธิน	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2519
29. นายภิญโญ สาร	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2519
30. นายแพทย์บุญสม มาร์ติน	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2520, พ.ศ. 2523
31. นายสีปนนท์ เกตุทัต	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2523-2524

รายงานระนาม/รายงานาม	ตำแหน่ง	ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง
32. นายเกษม สิริสัมพันธ์	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2524-2526
33. นายชวน หลีกภัย	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2526-2529
34. นายมารุต บุญนาค	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2529-2531
35. พลเอก มานะ รัตนโกเศศ	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2531-26 ส.ค. 2533
36. พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2522-23 ก.พ. 2534
37. นายก่อ สวัสดิ์พาณิชย์	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2535
38. พลอากาศเอก สมบุญ ระหงษ์	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2534-2535
39. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2535-2538
40. นายสุขวิช รังสิตพล	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2538-2540
41. นายชิงชัย มงคลธรรม	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2540
42. นายชุมพล ศิลปอาชา	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2540-2541
43. นายปัญญา เกสรทอง	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2541-2542
44. นายสมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2542-2544
45. ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2544-2544
46. พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2544
47. นายสุวิทย์ คุณกิตติ	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2544-2545
48. นายปองพล อดิเรกสาร	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2545-2546
49. ดร.อดิศักดิ์ โพธารามิก	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2546-2548
50. นายจาตุรนต์ ฉายแสง	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2548-2549
51. ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2549-2551

รายพระนาม/รายนาม	ตำแหน่ง	ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง
52. นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2551-2551
53. นายศรีเมือง เจริญศิริ	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2551-2551
54. นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2551-2553
55. นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ	รัฐมนตรีว่าการฯ	พ.ศ. 2553-ก.ย. 2554
56. นายวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล	รัฐมนตรีว่าการฯ	ต.ค. 2554-17 ม.ค. 2555
57. ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ธาดาธำรงเวช	รัฐมนตรีว่าการฯ	18 ม.ค. 2555-26 ต.ค.2555
58. นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา	รัฐมนตรีว่าการฯ	27 ต.ค.2555-30 มิ.ย.2556
59. นายจาตุรนต์ ฉายแสง	รัฐมนตรีว่าการฯ	30 มิ.ย.2556-29 ส.ค. 2556
60. พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย	รัฐมนตรีว่าการฯ	30 ส.ค. 2556-18 ส.ค.2558
61. พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ	รัฐมนตรีว่าการฯ	20 ส.ค.2558-6 ธ.ค.2559
62. นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์	รัฐมนตรีว่าการฯ	15 ธ.ค.2559-ปัจจุบัน

NOTE

เคยมีเสนาบดี/รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการที่ชาวไทยได้รับการยกย่องจากองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ให้เป็นบุคคลสำคัญของโลก จำนวน 2 คน คือ

- 1) หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้รับการยกย่องเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2546
- 2) เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี ได้รับการยกย่องเมื่อวันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2560

พัฒนาการของการศึกษาไทยตั้งแต่การปฏิรูปการศึกษาในสมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน

พ.ศ.	เหตุการณ์สำคัญ
2414	ตั้งโรงเรียนหลวงในพระบรมมหาราชวัง (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ)
2416	ตั้งโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษในพระบรมมหาราชวัง
2423	ตั้งโรงเรียนสุนันทาลัย
2427	ตั้งโรงเรียนสำหรับราษฎรแห่งแรก คือ วัดมหรณพาราม
2430	จัดตั้งกรมศึกษาธิการ
2431	ตั้งโรงเรียนแพทย์ชื่อว่า โรงเรียนแพทยากร
2432	ตั้งมหาธาตุวิทยาลัย ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2435	<ul style="list-style-type: none"> - ยกฐานะกรมศึกษาธิการขึ้นเป็นกระทรวงธรรมการ - ตั้งโรงเรียนฝึกหัดครู บริเวณโรงเรียนเด็ก ถนนบำรุงเมืองในพระนคร - ตั้งโรงเรียนราษฎร เพื่อการศึกษาสำหรับเจ้านายและเชื้อพระวงศ์ระดับปฐมวัย
2440	<ul style="list-style-type: none"> - ตั้งโรงเรียนกฎหมายโดยพระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ - ริเริ่มพระราชทานทุนเล่าเรียนหลวง
2441	ประกาศใช้โครงการศึกษา พ.ศ. 2441
2442	ตั้งโรงเรียนสำหรับฝึกหัดวิชาข้าราชการฝ่ายพลเรือน ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนมหาดเล็ก
2445	ประกาศใช้โครงการศึกษา พ.ศ. 2445
2450	ประกาศใช้โครงการศึกษา พ.ศ. 2450
2453	ยกฐานะโรงเรียนมหาดเล็กเป็นโรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
2456	ประกาศใช้โครงการศึกษา พ.ศ. 2456
2458	ประกาศใช้โครงการศึกษา พ.ศ. 2458

พ.ศ.	เหตุการณ์สำคัญ
2459	- ตั้งกรมสามัญศึกษา - ยกฐานะโรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศ คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2462	เปลี่ยนชื่อกระทรวงธรรมการเป็นศึกษาธิการ
2464	ประกาศใช้โครงการศึกษา พ.ศ. 2464 และพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464
2469	เปลี่ยนชื่อกระทรวงศึกษาธิการกลับมาเป็นธรรมการ
2473	ตั้งกรมวิชาการ
2475	ประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2475
2477	- ตั้งกรมพลศึกษา - ตั้งมหาวิทยาลัยแห่งที่ 2 คือ มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง
2479	ประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2479
2484	เปลี่ยนชื่อกระทรวงธรรมการกลับมาเป็นศึกษาธิการ และตั้งกรมอาชีวศึกษา
2486	ตั้งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (มหิดล) และมหาวิทยาลัยศิลปากร
2494	ประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2494
2501	ตั้งสภาการศึกษาแห่งชาติ
2503	ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503
2504	เริ่มการสอบเข้ามหาวิทยาลัยในระบบ Entrance
2507	ตั้งมหาวิทยาลัยภูมิภาคแห่งแรก คือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2509	ตั้งมหาวิทยาลัยภูมิภาคแห่งที่ 2 คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2511	ตั้งมหาวิทยาลัยภูมิภาคแห่งที่ 3 คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2514	ตั้งมหาวิทยาลัยเปิดแห่งแรก คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ.	เหตุการณ์สำคัญ
2515	ตั้งทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
2520	ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520
2531	ยกฐานะวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาขึ้นเป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
2535	ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535
2538	ยกฐานะวิทยาลัยครูขึ้นเป็นสถาบันราชภัฏ
2542	- ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 - ปรับการสอบเข้ามหาวิทยาลัยในระบบ Entrance เป็นสอบ 2 ครั้ง ในเดือน ตุลาคมและ มีนาคม
2544	ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยกำหนดสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ
2545	- ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 - ปรับปรุงโครงสร้างระบบราชการใหม่ ทำให้เกิดหน่วยงานด้านการศึกษา 6 หน่วยงาน
2547	ยกฐานะสถาบันราชภัฏขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ
2548	ยกฐานะสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
2549	- ยกเลิกระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย Entrance - เริ่มการสอบเข้ามหาวิทยาลัยในระบบ Admission โดยใช้คะแนน O-NET และ A-NET
2551	ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
2552	ปรับการสอบเข้ามหาวิทยาลัยในระบบ Admission เป็นการใช้ O-NET และ GAT/PAT
2554	เริ่มการสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยระบบรับตรงส่วนกลาง หรือ Clearing House
2560	- ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 - ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ - ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม - ยกเลิกระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย Admission - เริ่มการสอบเข้ามหาวิทยาลัยในระบบ TCAS (Thai University Center Admission System)